

Ystävyyden puiston opastus- ja tutkimuskeskuksen alasajo on kompensoitava Kuhmolle

Metsähallitus on kertonut tiukkenevan taloudellisen tilanteensa vuoksi tarkastelevansa kriittisesti Ystävyyden puiston opastus- ja tutkimuskeskuksen toimintaa Kuhmossa.

Kuhmon kaupunki haluaa muistuttaa, että opastus- ja tutkimuskeskus on aikanaan perustettu Ystävyyden puiston suojelualueiden perustamisen kompensationsa. Taustalla on laki, jota säädettäessä lähtökohtana ja reunaehtona oli, että Ystävyyden puiston perustamisesta aiheutuvat työpaikkamenetykset tulevat täysimääräisesti korvatuiksi. Työpaikkamenetykset koituivat suojelualueiden jättämisestä metsätaloustoiminnan ulkopuolelle. Yhteensä vaikutukseksi arvioitiin tuolloin kaikkiaan noin 10 työpaikan vähennys.

Lakiin Ystävyyden puistosta (488/1990, 6 §) kirjattiin, että Kuhmon kaupunkiin perustetaan Ystävyyden puiston opastus- ja tutkimuskeskus. Lakiin kirjattiin niin ikään, että puiston tutkimusta, hoitoa, käyttöä ja valvontaa sekä puistossa tapahtuvaa opastusta varten perustetaan tarpeellinen lukumäärä virkoja ja otetaan työsopimussuhteista henkilökuntaa.

Metsähallituksella on tänäkin päivänä iso aluetalousvaikutus Kuhmossa. Valtion maiden pinta-ala noin 250 000 ha, mikä on yli puolet metsämaan pinta-alasta Kuhmossa. Metsähallituksen hakkuiden laskennallinen kantoraha-arvo vuonna 2022 oli runsaat 13 M€. Voidaan siis ajatella, että kuhmolaiset menettävät valtion kassaan vuosittain runsaat 13 M€:n summan verrattuna tilanteeseen, jossa kaikki valtion Kuhmossa omistama metsäala olisi kuhmolaisten omassa omistuksessa. Metsänhoitotöiden ja puunkorjuun työllisyysvaikutuksethan olisivat siinäkin tapauksessa samat.

Tällä hetkellä Ystävyyden puiston suojelu pienentää Kuhmon alueen vuotuista hakkusuunnitetta arviolta noin 15 000 m³. Sen kantoraha-arvo nykyisillä puutavaralajien hinnoilla olisi noin 550 000 €. Jos hakkuumäärien pienentyminen suhteutetaan vastaavan suuruiseen yksityisen metsänomistajan tulomenetykseen, niin metsänuudistuskustannusten ja muiden menojen jälkeen nettotulomenetyks olisi arviolta noin 400 000 € vuodessa. Tuo suuruusluokka vastaa alkuperäistä 10 työpaikan kompensatiota.

Yllä mainitut lakikirjaukset ovat tulkittavissa siten, että niin kauan kuin Ystävyyden puiston suojelu on voimassa, on myös kompensations toteuduttava. Näin ollen, mikäli opastus- ja tutkimuskeskuksen toiminta kaikesta huolimatta lopetetaan, Kuhmon kaupunki edellyttää, että edellä mainitusta lakiin kirjatusta kompensatiolupauksesta pidetään kiinni jollakin vaihtoehtoisella tavalla.

Jos Metsähallitus luopuu opastus- ja tutkimuskeskuksen toimintojen ylläpitämisestä, Kuhmon kaupunki esittää kompensationsa, että Metsähallituksen vuosituloksesta vastaava, vajaan puolen miljoonan euron summa tuloutetaan käytettäväksi alueen luontomatkailun kehittämiseen.

